

odborníků ze střední a východní Evropy (konference se zúčastnilo celkem 12 badatelů z Ruska, Estonska, Maďarska, Slovenska a České republiky) a jižní Evropy (3 z dříve jen málokdy zastoupeného Španělska). I přes jeden příspěvek odbornice z Taiwanu ale na konferenci stále dominovali (západo)evropští, američtí a kanadští badatelé. Součástí konference bylo i předání McConnell Book Prize (za nejlepší odbornou publikaci věnovanou současnému folkloru), Buchan Student Essay Prize (za nejlepší studentskou prezentaci) a především Linda Dégh Lifetime Achievement Award (za celoživotní dílo v oblasti výzkumu současného folkloru), kterou získala francouzská folkloristka a antropoložka Véronique Campion-Vincent a americký folklorista Jan Harold Brunvand. Zároveň proběhlo výroční Valné shromáždění ISCLR a jednání jejího Výkonného výboru, kterého se poprvé účastnil zástupce zemí střední a východní Evropy Petr Janeček (ÚE FF UK) jako European Member at Large.

Skvěle organizovaná konference byla doplněna prezentací nového čísla odborného periodika *Contemporary Legend* vydávaného ISCLR a plánované série *Contemporary Legend Casebooks* (věnovaných fenoménům legend trippingu, kriminálním pověstem,

medicínským pověstem a morálním panikám) vydávané Utah State University Press. Ruští kolegové z nově (2017) založené moskevské výzkumné skupiny Monitoring současného folkloru pak představili dvojici nových ruskojazyčných odborných periodik věnovaných moderně chápané folkloristice (*Folklor i antropologia goroda* a *Folklor: Struktura, typologija i semiotika*) a pravidelný informační newsletter informující o aktuálních pověstech, fámách, anekdotách a memech (*Monitoring aktualnego folkloru*). Založení tohoto badatelského střediska v Rusku je, společně s nedávným založením The Centre for Contemporary Legend Research na Sheffield Hallam University ve Velké Británii (2018), snad možné považovat za počátek nové éry solidnější institucionalizace moderně chápaných folkloristických studií kombinujících folkloristické, etnologické a antropologické přístupy jak na Východě, tak Západě. O úspěšnosti a vědecké produktivitě těchto nově založených badatelských center se budeme moci přesvědčit již na příští mezinárodní konferenci ISCLR, pořádané v roce 2019 v Memphisu v USA.

Petr Janeček (ÚE FF UK, Praha)

Tvorba našich krajanů. Výstava v Natura parku Pardubice 12. 5. – 12. 6. 2018

Dne 11. 5. 2018 proběhla v podvečerních hodinách v prostorách pardubického Natura parku ve Štolbově ulici vernisáž výstavy krajaňské tvořivosti nesoucí název Tvorba našich krajanů, věnovaná letošnímu 100. výročí vzniku samostatného Československa. Vernisáž za přispění čestných hostů zahájila

měsíc trvající expozici umělecké a rukodělné tvorby přesídlených Čechů z Ukrajiny (převážně tzv. černobylských Čechů navracejících se v letech 1991–1993), ale také um současných krajanů na Ukrajině a ukázky díla z řad novodobých reemigrantů, kteří přicházejí z válkou zasažených oblastí Ukrajiny od roku 2014.

Výstavu organizovala Rada černobylských a novodobých reemigrantů, jež je součástí Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, z. s. (SČVP), pod záštitou primátora města Ing. Martina Charváta s přispěním Natura parku Pardubice.

Na uskutečnění výstavy se za pomoci krajanů významně podílel předseda Rady černobylských a novodobých reemigrantů doc. Boris Iljuk, CSc., který jako hlavní koordinátor přivítal na vernisáži kromě čestných hostů také Žytomyrský krajský spolek v čele s jeho předsedkyní profesorkou Ludmilou Číževskou. Součástí výpravy tvořil folklorní soubor, který s sebou z Ukrajiny přivezl nacvičené vystoupení s přednesem českých lidových písní v dobových krojích ušitých a upravených podle původních střihů a vzorovaných výšivek dovezených z Pardubicka ve druhé polovině 19. století na Ukrajinu. Představení přihlížela první místopředsedkyně Senátu Parlamentu České republiky Mgr. Miluše Horská spolu s tajemníkem magistrátu statutárního města Pardubice Mgr. Michalem Zitkem. Pardubice se v dlouhodobém horizontu řadí mezi významné podporovatele kulturních aktivit přesídlených Čechů z Ukrajiny, ústy koordinátora výstavy tak zaznělo poděkování nejen za finanční podporu konané akce, ale i za pomoc v praktických otázkách integračního charakteru, mezi které patří oblast bydlení či zaměstnání. Mezi hosty bylo také možno potkat Ing. Jaroslava Vodičku, předsedu Českého svazu bojovníků za svobodu a politicky aktivního člena krajského zastupitelstva Ústeckého kraje.

Výstava se dotýkala z velké části tvorby skupiny přesídlených Čechů z oblasti bývalého Sovětského svazu, konkrétně Kyjevské oblasti Ukrajiny, a vynikala lineární časovou provázaností pečlivě sbíraných a chráněných ukázek umělecké tvorby. Na jednom místě tak bylo možno spatřit ukázky tvorby poloviny 20. století

převážně z české obce Malá Zubovščina spolu s exponáty přesídlené vlny českých reemigrantů 90. let 20. století z téže oblasti a ukázkami exemplářů děl novodobých českých reemigrantů směřujících do České republiky od roku 2014 v souvislosti s rusko-ukrajinským mezinárodním ozbrojeným konfliktem. Celé výstavě dominovala výtvarná tvorba Alexeje Bezuglova (uměleckým jménem Alex Gabriel), jehož doménou je krajinářská olejomalba, v níž výrazně převažují prvky moře, což je do určité míry spjato s jeho původní profesí inženýra elektrotechniky na pozici námořního inspektora v ukrajinské Oděse. Velkolepost jeho pláten bere dech, i proto bývá často svými krajanů přirovnáván k ruskému malíři arménského původu, jemuž rovněž učarovala tematika moře ve všech podobách, Ivanu K. Ajvazovskému (1817–1900). Do Jaroměře přicestoval v roce 2015 z Oděsy spolu se svojí manželkou, původem z Malé Zubovščiny, od níž převzal část svého uměleckého jména, a obrazy moře nesmazatelně vryté v paměti přenáší v různých podobách na plátna všech velikostí. Za zmínku stojí také fotografické ukázky podobně kosmopolitního umělce, sochaře Anatolije Černého, který žije na průsečíku trajektorií tří měst – Kyjeva, Prahy a Jaroměře – a jehož tvorba vyniká realistickým ztvárněním předloh do podoby kovových soch. Oba dva zmínění umělci vystavují a prodávají svá díla i v zahraničí a jsou díky svým sociálním a kulturním vazbám ukázkovým příkladem transnacionální ekonomiky.

Na výstavě bylo k vidění i několik drobnějších aspektů minulé a současné krajské tvořivosti. Největší podíl tvořily ruční práce v podobě krajků, ozdobných i užitkových produktů zhotovených háčkováním, či starobyloou technikou tzv. necování (neboli síťování) a též jednou z nejnáročnějších postupů vyšívání technikou richelieu. Podle zasvěceného

výkladu samotných tvůrkyň ovládala tyto postupy v tamějších časech v českých vesnicích na Ukrajině každá druhá žena, vzory i samotné know-how se předávaly v rodině z generace na generaci. K vidění byl také soubor zdařilých fotografií zachycujících především motivy přírodního charakteru. Jak podotkl sám koordinátor expozice v úvodním přivítání, jednalo se o průřez tvorbou napříč generacemi, k vidění zde bylo dílo nejmladšího třináctiletého autora i dílo nejstaršího vystavovatele, který překročil věkovou hranici osmdesáti let.

Nejen exponáty, ale i samotná výstava se vyznačovala prolínáním rozličných

věkových kategorií a prostorovou variabilitou, přítomni byli návštěvníci i z jiných českých měst, zdaleka se však nejednalo pouze o příbuzné. Vystavovatele přijeli podpořit i zástupci z řad majoritního obyvatelstva, ať už v podobě sousedů, kolegů, učitelů, spolužáků či přátel. I to opětovně dokládá, že přesídlení Češi z Ukrajiny a jejich pohnutá historie, konkrétně dějiny tzv. volyňských a černobylských Čechů, stále nepatří do pozapomenutých historických kapitol, ale přináležejí k aktivně žité přítomnosti s odkazem do minulosti a přesahem do blízké budoucnosti.

Veronika Beranská (EÚ AV ČR, v. v. i.)

15th IMISCOE Annual Conference „Europe, migrations and the Mediterranean: human mobilities and intercultural challenges“

Ve dnech 2.–4. 7. 2018 se ve španělské Barceloně v Univerzitě Pompeu Fabra uskutečnila výroční konference IMISCOE (International Migration, Integration and Social Cohesion). Celkem bylo uvedeno 135 panelů a workshopů a představilo se 613 badatelů. Oproti minulé výroční konferenci v Rotterdamu se snížil počet prezentujících, snad i pod vlivem nového koordinátora IMISCOE Petera Scholtena, který v této funkci nahradil Maurice Crula. Na konferenci nechyběli významní hosté, například Godfried Engbersen z Erasmus University (Rotterdam), Cris Beauchemin z Institut National D'Études Démographiques (Paříž), Birgit Glorius z Chemnitz University of Technology (Saská Kamenice), Franck Düvell z Center on Migration, Policy and Society (Oxford) nebo Jørgen

Carling z Peace Research Institute Oslo. Jako keynote speaker vystoupil Rainer Bauböck z European University Institute (Florence) se svou přednáškou „Mare Nostrum? The Ethics and Politics of Migration in the Mediterranean“ a svým liberálním přístupem pojal velice kriticky dosavadní jednání evropských politických představitelů (nejen) vůči uprchlíkům. Během akce proběhly také tři tzv. semi-plenaries, konkrétně se jednalo o „Beyond the 'refugee crisis': real partnerships or just containment?“ (chair Ferruccio Pastore z turínského Forum of International European Research on Immigration), „Managing relationships in research on Mediterranean migration“ (chair Jørgen Carling) a „Cities and education: building up a Mediterranean intercultural citizenship“